

Verticaal springen, geldig of ongeldig?

Deze keer zullen we aan de hand van artikelen 181, 182 en 183 (internationaal bekend als Technical Rule TR26, 27 en 28) het verticaal springen eens wat nader bekijken.

Wanneer moet een sprong als fout worden aangemerkt?

Artikel 182.2 (hoogspringen) zegt:

“De poging van een atleet is mislukt als:

- (a) door het springen van de atleet de lat na de sprong niet op de steunen blijft liggen, of*
- (b) hij met enig deel van zijn lichaam de grond of de mat raakt voorbij het denkbeeldige verticale vlak door de aanloopzijde van de lat, dan wel buiten de staanders, zonder eerst over de lat te zijn gegaan.*
- (...)*
- (c) hij de lat of het verticale deel van de staanders raakt tijdens de aanloop zonder dat daarbij een sprong volgt.”*

En in artikel 183.2 (polsstokhoogspringen) lezen we:

“De poging van een atleet is mislukt als:

- (a) door het springen van de atleet na de sprong de lat niet op beide pennen (...) blijft liggen, of*
- (b) de atleet met enig deel van zijn lichaam of met de polsstok de grond of de landingsmat raakt voorbij het denkbeeldige verticale vlak door de achterkant van de insteekbak zonder eerst over de lat te zijn gegaan, of*
- (c) de atleet na de grond te hebben verlaten, de onderste hand boven de bovenste plaatst of de bovenste hand hoger aan de polsstok plaatst, of*
- (d) de atleet tijdens de sprong met zijn hand(en) de lat stabiliseert of teruglegt op de pennen.”*

De lat moet dus blijven liggen. Bij hoogspringen is dat vrij duidelijk, bij polsstokhoogspringen is er nadrukkelijk sprake van pennen, omdat de lat niet op een ander deel van de oplegsteun mag blijven liggen, zoals op de foto hieronder.

Overigens is een situatie als op de foto bijna niet meer mogelijk omdat sinds dit voorval (op de EK indoor in 2013) de constructie van de oplegsteunen is aangepast. Als de lat los komt van de pennen (polsstokhoogspringen) of steunen (hoogspringen), maar daarna er weer op terugvalt en blijft liggen, is dat een geldige poging.

Wanneer de lat wordt aangeraakt, in eerste instantie blijft liggen maar uiteindelijk toch valt, is het aan de jury om te beoordelen of dat door de sprong van de atleet komt. Er is dus geen regel die zegt dat als de lat pas valt na twee (of drie, of vijf...) seconden of wanneer de atleet al van de landingsmat af is, de sprong moet worden goedgekeurd.

En wat als de lat niet valt, maar wel hevig blijft natrillen? Ook dan komt het aan op de beoordeling van de jury. Wanneer die ervan overtuigd is dat de lat niet meer zal vallen, mag de poging als voltooid worden beschouwd en kan de witte vlag worden opgestoken.

Wanneer is een poging voltooid? Dat kunnen we lezen in artikel 180.8a:

8. Het jurylid mag pas dan een witte vlag opsteken zodra de poging volledig is voltooid. (...)

Het voltooiën van een geldige poging moet als volgt worden vastgesteld:

(a) bij de verticale sprongen, wanneer de jury heeft vastgesteld dat er geen overtreding heeft plaatsgevonden van de artikel 182.2, 183.2 of 183.4

(...)

Artikel 182.2 en 183.2 staan aan het begin van dit stukje; artikel 183.4 gaat over een **terugvallende polsstok**:

4. Nadat de polsstok is losgelaten, mag niemand, ook de atleet niet, de polsstok aanraken tenzij deze van de lat of staanders wegvalt. Als dat toch gebeurt en de scheidsrechter is van mening dat de lat zou zijn afgeworpen als er niet zou zijn ingegrepen, dan zal de poging als fout worden aangemerkt.

Een terugvallende polsstok kan dus leiden tot een afgekeurde poging. Noch juryleden, noch de atleet zelf mogen een stok die richting de lat valt, tegenhouden. Het onderstaande filmpje laat een op zichzelf buitengewoon knappe actie van de atleet zien, maar helaas moet de poging worden afgekeurd.

[Filmpje](#)

Een bijzonder geval is het wanneer de polsstok tegen de staander of de steunen terugvalt zonder dat daardoor de lat van de pennen valt. In dit geval mag de jury, wanneer ze ervan overtuigd zijn dat de lat er niet meer af zal kunnen vallen, de poging als voltooid beschouwen en de witte vlag opsteken.

Het **denkbeeldige verticale vlak** dat we in 182.2 en 183.2 tegenkomen is ook regelmatig onderwerp van discussie. Er is een hardnekkig misverstand dat dit vlak niet zou mogen worden doorbroken. Een poging moet alleen fout worden gerekend als er iets voorbij dat denkbeeldige vlak wordt aangeraakt, zoals de mat of de grond.

Een enkele uitzondering hierop is: als de atleet tijdens de sprong de mat raakt zonder daar voordeel van te hebben of wanneer de polsstok door het buigen tijdens de sprong de mat achter de nullijn raakt, is dat geen reden om de sprong af te keuren.

Aanlopen zonder te springen, "weigeren", is bij de verticale springonderdelen, zeker bij jeugdathleten, een regelmatig terugkerend fenomeen. Bij de grote wedstrijden is er een aftelklok ("talmklok") die meedogenloos doortikt en de atleet maant tot opschieten. Bij pupillen kennen we daarnaast regel 643.5 die zegt dat drie keer aanlopen zonder te springen telt als een foutsprong.

Maar ook op kleinere wedstrijden en in andere categorieën hebben de atleten bij afwezigheid van een talmklok niet onbepaald de tijd. Als het te erg wordt mag de jury de atleet aansporen om op te schieten en uiteindelijk de scheidsrechter inschakelen. Speciaal daarvoor is de **>NED**-bepaling bij artikel 180.17 die zegt dat de scheidsrechter bij "onredelijk talmen" de poging ongeldig mag verklaren. Dat kan hij

doen bij de D-junior die bij het hoogspringen telkens aanloopt zonder te springen maar ook bij de polsstokhoogspringer die maar blijft wachten totdat de wind gunstig is.

Diezelfde **wind** kan ook juist spelbreker zijn bij de verticale springonderdelen. Bij harde wind is er kans dat de lat spontaan van de steunen of pennen af waait of er scheef op komt te liggen. Ook in dat geval is de beoordeling van de jury belangrijk om te bepalen of de lat valt door de wind of door de actie van de atleet. In artikel 181.10 kunnen we lezen dat wanneer de lat (buiten de schuld van de atleet, bijvoorbeeld door de wind) wordt verplaatst en daardoor de atleet zijn poging moet afbreken of een foutsprong maakt, deze een nieuwe poging krijgt.